

Посохова І. С., Бровко К. Ю.

РОЗВИТОК РЕФЛЕКСІЇ У МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ – ПЕДАГОГІВ, ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

На сучасному етапі розвитку педагогічних та психологічних наук багато уваги приділяється рефлексії. Розвиток рефлексії необхідно починати з найперших кроків формування професійних якостей майбутнього інженера – педагога, оскільки за відношенням до всіх інших якостей рефлексія виступає як координуючий, організуючий і інтегруючий початок. Ступінь її сформованості виявляється в тому, наскільки майбутній інженер – педагог в змозі скоординувати і інтегрувати всі інші свої якості для ефективної реалізації професійної діяльності.

Навчитися рефлексії – це приблизно те ж саме, що навчитися усвідомленості власної діяльності. Навчання слід здійснювати послідовно. По-перше, це означає навчити студентів ставити дуже прості питання: “Що я роблю? Як я це роблю? Чому я дію в цьому випадку так, а не інакше?” – і відповідати на них.

Діяльність рефлексії – це внутрішній процес мислення, який забезпечує розвиток особистості.

Важливо, щоб викладач у майбутнього інженера – педагога розвивав навички, що є основою рефлексії. Для цього потрібно:

- У спілкуванні зі студентами визнавати право кожного на власну думку;
- Мати власні переконання;
- Змістовність і яскравість мови, її образність і переконливість;
- Співпереживати успіхам і невдачам;
- Постійно розвивати власну спостережливість;
- Визнавати і підкреслювати унікальність кожного;
- Дотримуватися такого типу відносин, як співпраця;
- Проявляти творчість в роботі;
- Здатність організувати колектив студентів;
- Спостережливість;
- Педагогічна вимогливість.

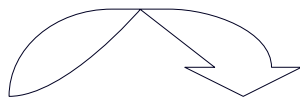

Рис. Схема руху думки при рефлексії

Значуща роль рефлексії в осмисленні майбутнім інженером - педагогом свого особистого досвіду. Адже відомо, що використовується не сам по собі досвід, а думка, виведена з нього. Більш того, саме з'єднання досвіду викладача і його рефлексії, дає на думку Д. Познера, ключ до розвитку професійної майстерності:

“Досвід + рефлексія = розвиток”

Дійсно, як показують дослідження, інтеграція рефлексії теоретичних знань викладача і його практичного досвіду породжують якісно нову освіту професіонала, наповнену особовим сенсом та провідними ідеями.